

‘Naar een nieuw evenwicht’

Coalitieakkoord Voerendaal 2010-2014

Democraten Voerendaal, CDA en PvdA

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	p. 2
Inleiding	p. 3
Financiën	p. 4
Bestuur en Organisatie	p. 5
Programma 1 Openbare ruimte als visitekaartje	p. 7
Programma 2 Lekker wonen in Voerendaal	p. 8
Programma 3 Natuurlijk genieten	p. 9
Programma 4 Leven en welzijn koesteren	p. 11
Portefeuilleverdeling	p. 17
Ondertekening	p. 18

INLEIDING

Hierbij bieden wij, Democraten Voerendaal, CDA en PvdA, u het coalitieakkoord 'Naar een nieuw evenwicht' 2010-2014 aan. Een akkoord dat inspeelt op de grote maatschappelijke en financiële opgaven waarvoor de gemeente Voerendaal zich de komende jaren gesteld ziet. Opgaven, voortkomend uit gegevens als krimp, vergrijzing, ontgroening en forse Rijksbezuinigingen, pakken we op als serieuze uitdagingen. Deze uitdagingen zijn complex, groots en ingrijpend. Daarom is het van belang dat we hier de komende jaren samen aan werken. Samen met onze inwoners, verenigingen, ondernemers en strategische partners.

'Naar een nieuw evenwicht' laat zien dat wij een evenwichtige balans tussen investeren en bezuinigen willen op diverse terreinen. We willen Voerendaal duurzaam versterken. 'Naar een nieuw evenwicht' behelst ook dat we meer 'samen' met de inwoners willen realiseren.

Zoals reeds aangegeven is een goede samenwerking onontbeerlijk. En die begint binnen het gemeentebestuur. Dat houdt in dat binnen de samenwerking coalitie – oppositie iedere inbreng van de oppositie serieus meegenomen en meegewogen zal worden op inhoud.

Voor de inwoners betekent dit 'meedoen'. Meedoen op bestuurlijk vlak, bij de planvorming en evaluatie van beleid en meedoen op maatschappelijk vlak op kernniveau bij de uitvoering van een aantal werkzaamheden.

'Naar een nieuw evenwicht' zet in op verandering in Voerendaal. Daarvoor is creativiteit, bewustzijn, vertrouwen en doorzettingskracht nodig. Deze verandering maken wij samen met u.

Voor de nieuwe coalitie staan een tweetal hoofdafspraken centraal:

1. Financiële duurzaamheid
2. Organisatie op orde

Leeswijzer

Dit coalitieakkoord is opgebouwd rondom de vier programma's van de gemeentebegroting plus de financieel-organisatorische zaken. De vier programma's behelzen:

1. Openbare ruimte als visitekaartje
2. Lekker wonen in Voerendaal
3. Natuurlijk genieten
4. Leven en welzijn koesteren

Financiën

De meerjarenbegroting 2010-2014 van de gemeente Voerendaal is niet in evenwicht. Meerjarig is sprake van tekorten. Het autonome tekort in de meerjarenraming bedraagt ca. € 260.000 (inclusief inzet Essentgelden voor € 190.000). Over de precieze omvang van deze tekorten is echter nog enige onduidelijkheid. Nader onderzoek zal voor de begroting 2011 worden uitgevoerd zodat bijstellingen meegenomen kunnen worden in de begroting 2011. Daarnaast zal Voerendaal ook hard getroffen worden door de overheidsbezuinigingen om het rijkstekort terug te dringen. Deze worden ingeschat op ongeveer 5 % van de algemene uitkering gemeentefonds, dus structureel € 500.000 ingaande 2012. De totale transformatieopgave voor de meerjarenraming bedraagt daarmee € 760.000.

Voerendaal zal de komende jaren dus de 'tering naar de nering' moeten zetten.

Het objectief van de coalitie is het voorleggen in november 2010 van een meerjarig sluitende begroting 2011 inclusief meerjarenramingen 2011-2014.

Teneinde een meerjarig sluitende begroting te kunnen presenteren, wordt uitgegaan van de volgende sporen / prioritering:

- 1) Ombuigingen / bezuinigingen;
- 2) Meer kostendekkend maken tarieven;
- 3) Incidentele inzet reserves;
- 4) Belastingverhogende maatregelen.

Het op orde krijgen van de financiële huishouding van de gemeente Voerendaal zal met name vanuit "spoor 1: ombuigingen / bezuinigingen" moeten komen. Deze maatregelen helpen de financiële positie van onze gemeente gezond te houden, ook bij de immense taakstellingen die ons van Rijkswegen worden opgelegd. Nu is reeds duidelijk dat aan een beperkte lastenverzwaring van burgers niet valt te ontkomen en dat van de burgers/gebruikers een hogere bijdrage gevraagd zal worden om de voorzieningen in stand te kunnen houden. In welke mate en op wat voor manier zal de komende periode worden uitgezocht.

De begroting wordt in dit kader grondig doorgelicht. Eerste stap zal daarbij zijn om in de huidige begroting geplande uitgaven en ambtelijke capaciteit verder in evenwicht te brengen. Daarnaast zal elke gemeentelijke uitgavenpost tegen het licht worden gehouden in het kader van effectiviteit. Hierbij is de vraag leidend in hoeverre de uitgave een substantiële positieve relatie heeft met het beoogde effect. Aan de vanzelfsprekendheid van gemeentelijke bijdragen komt een einde. Bij het tegen het licht houden van de gemeentelijke uitgavenposten is alles bespreekbaar al zal duidelijk zijn dat de afgelopen jaren al de nodige bijstellingen van de beheeruitgaven (groen, gebouwen, wegen etc.) en van de uitgaven in het kader van en natuur en landschap zijn uitgevoerd.

Kritisch zal de ontwikkeling van verbonden partijen worden gevold. Een deel van de bezuinigingen zal daar vandaan moeten komen (o.a. geen reserveopbouw meer toestaan, stoppen indexering).

De komende jaren zullen, gezien de financiële positie van de gemeente Voerendaal, forse ingrepen in het voorzieningenniveau onontkoombaar zijn, evenals lastenverzwaringen voor de burgers. Het college zal binnen 4 maanden na benoeming duidelijkheid verschaffen over de uitwerking cq. invulling van de bezuinigingen.

Bestuur en organisatie

De coalitie streeft naar een slagvaardige en resultaatgerichte organisatie die in control is wat betreft het leveren van de afgesproken producten op de afgesproken tijd, tegen de afgesproken prijs en met de afgesproken kwaliteit. Dit houdt in dat in de komende college periode de reeds ingezette ontwikkelingen worden gecontinueerd . Daarnaast wordt gedacht aan de volgende extra ontwikkelingen:

- de beleidskeuzes zijn afgestemd op de capaciteit van de organisatie;
- een deugdelijke projectmatige aanpak voor met name de voor de gemeente Voerendaal majeure projecten is hierbij essentieel;
- een interne 2 maandelijks voortgangscyclus tussen bestuurders en organisatie ondersteund door de afdeling middelen.

Ten aanzien van de ambtelijke organisatie wordt er een combinatie doorgevoerd van verdere professionalisering van de organisatie. Dit in combinatie met samenwerkingsverbanden met andere gemeenten (bv in de vorm van Shared Service Centra of inleenmodellen), waarbij uitgangspunt is dat deze samenwerkingsverbanden goedkoper moeten zijn en/of de kwetsbaarheid van de organisatie moet verminderen en/of de serviceverlening naar de burger wordt verbeterd. Uitgangspunt is daarbij dat de gemeente Voerendaal een laagdrempelige organisatie wil zijn voor zijn burgers.

Tot slot wordt op basis van voorgaande ingezette ontwikkelingen gestuurd op het reduceren van de personeelskosten.

Het college streeft ernaar om binnen 6 maanden een concreet plan van aanpak op te stellen over de wijze waarop aan bovenstaande invulling wordt gegeven.

Handhaving

Een betrouwbare overheid houdt zich aan afspraken. Regels stellen betekent dus ook het handhaven daarvan. Dat geldt voor wetten (Milieu, Drank en Horecawet, etc.) en ook voor eigen regels uit de plaatselijke verordening.

Een nieuwe Nota Handhaving wordt voorbereid en zal nog in 2010 ter vaststelling worden aangeboden aan de raad. De uitwerking en vaststelling van de nota kan mogelijk tot meer uitvoeringstaken leiden. Waar mogelijk zal een eventuele taakuitbreiding worden ingevuld door middel van samenwerking met buurgemeenten (inhuur toezichthouders, participatie in uitvoeringsverbanden).

Werkgelegenheid en Economie

Zowel werkgelegenheid als economie zijn in belangrijke mate een regionale aangelegenheid. Vandaar dat dit ook speerpunten binnen Parkstad zijn. Binnen dit samenwerkingsverband wordt dit ook verder ondersteund. Binnen de gemeente Voerendaal wordt het enige industrieterrein binnen de gemeente Voerendaal voltooid met de Linderlaufergewande fase III. Daarnaast worden initiatieven om, kleinschalig, werk aan huis ondersteund en wordt gestreefd naar een verdere ontwikkeling op het gebied van recreatie en toerisme. Natuur en Landschap binnen de gemeente Voerendaal dient dit verder te ondersteunen. Tot slot worden ondernemers binnen de bestaande wettelijke kaders zo veel mogelijk ondersteund om hun bedrijf verder te ontwikkelen.

Economie en werkgelegenheid wordt echter ook ondersteund door goede scholing en door een goed woonklimaat. Deze zijn verder uitgewerkt bij de betreffende programma's.

Programma 1 Openbare ruimte als visitekaartje

In 2008 is het STRIP vastgesteld. Daarnaast zijn ook op het terrein van groenbeheer, gemeentelijke gebouwen en gemeentelijke rioleringen (op korte termijn) meerjaren plannen goedgekeurd. Deze plannen behoeven geen aanvulling en kunnen de komende jaren conform planning uitgevoerd worden.

Wel zal gerelateerd aan de financiële positie van de gemeente Voerendaal eventueel heroverweging van projecten opgenomen in het STRIP kunnen volgen.

Verder vinden wij het belangrijk om mensen uit de verschillende kernen te betrekken bij de aanpak van hun leefomgeving, zoals het openbaar groen. Onder andere door het structureel houden van woonkernschouwen (samenwerking tussen gemeente, buurtvereniging/betrokken burgers, wijkagent) gaan wij in de toekomst meer gebruikmaken van de bevindingen en ervaringen van de inwoners. Het betrekken van de burgers bij hun leefomgeving, het openbaar groen in hun buurt, monumenten en landschapselementen, wordt verder opgepakt. Motivatie tot participatie daarin is reeds succesvol gebleken. De zwerfvuilacties zijn daar een goed voorbeeld van. Evenals de huidige initiatieven om lokale agrarische ondernemers in te zetten voor de instandhouding van het landschap.

Op het terrein van verkeer is de goede bereikbaarheid en verkeersveiligheid van de diverse kernen voor iedere inwoner van belang, maar essentieel voor de kwetsbare verkeersdeelnemers in onze gemeente (kinderen, fietsers, voetgangers en minder validen). Daarom gaan wij een verkeerscirculatieplan opstellen (begin/medio 2011), dat inzoomt op de verkeersveiligheid en verkeersdoorstroming rondom de basisscholen in de afzonderlijke kernen plus de buurtschappen Weustenrade en Termaar.

Een aantal aandachtspunten binnen dit programma op basis van duurzaamheid, betaalbaarheid en efficiency op de lange termijn vormt:

- Heroverwegen instandhouding wegennet Voerendaal, waarbij de vraag centraal staat of alle wegen in het buitengebied voor de toekomst opgesteld moeten blijven voor niet-bestemmingsverkeer;
- Inzicht verkrijgen wat er binnen Parkstad infrastructureel op de planning staat en vervolgens lokale beleid hierop afstemmen;
- Aandacht voor situatie Daelsweg i. h. k. v. Land van Kalk en ontsluiting rondom recreatie en toerisme (dit koppelen aan Strip)

Tevens willen wij de toegankelijkheid van de openbare ruimte verbeteren voor mindervaliden, door het samen met het Gehandicapten Zorgvragersplatform, WMO-raad in kaart brengen van de obstakels en het wegnemen daarvan waar mogelijk.

Programma 2 Lekker wonen in Voerendaal

De komende jaren trekken de demografische ontwikkelingen (teruglopend inwoneraantal, vergrijzing en ontgroening) niet aan Voerendaal voorbij. Het aantal huishoudens zal in de komende jaren ondanks de daling van het aantal inwoners nog toenemen. Dit betekent dat op het terrein van volkshuisvesting/woningbouw de komende jaren ander beleid gevoerd zal moeten worden.

Voerendaal zal ook v.w.b. de woningbouw moeten anticiperen op deze krimp. Dienaangaande is in Parkstad een Herstructureringsvisie opgesteld. Voerendaal zal deze in 2010 vertalen naar de lokale situatie, die ingaat op de transformatieopgave, slopen en beperkte nieuwbouw. Dit zal ook gevolgen hebben voor projecten zoals Dammerich (waarin met name de zorgcomponent van belang is), schoollocatie Kunrade etc.

Voerendaal zal in deze transformatieopgave uitgaan van de eigen kracht m.a.w. het zijn van een gemeente met een prettige woon- en leefomgeving, hoge sociale cohesie, mooi natuur en landschap etc.

De woningmarkt in Voerendaal moet overeind gehouden worden, investeren in de transformatie is in dit kader noodzakelijk. In nieuwbouwprojecten wordt voorrang verleend aan partijen die ook verantwoordelijkheid nemen voor de transformatie/sloopopgave. Bouwen in het buitengebied is daarbij niet wenselijk. Gedifferentieerd bouwen voor de diverse doelgroepen (ouderen en jongeren) in de kernen daarentegen wel. De coalitie zal aanvragen in het kader van het Limburgs Kwaliteitsmenu kritisch beoordelen. Daarnaast zijn wellicht ingrepen noodzakelijk in de woningmarkt. Er moet gestreefd worden naar een passende omgeving voor alle doelgroepen, dus diversiteit realiseren in de diverse kernen. Levensloopbestendig bouwen verdient daarbij bijzondere aandacht. Voerendaal moet al deze punten vanuit een autonome positie benaderen en aantrekkelijkheid creëren binnen eigen gestelde criteria.

De komende jaren zal v.w.b. de woningbouw in het teken staan van vertaling van de herstructureringsvisie naar een lokaal volkshuisvestingsplan. Er is bij de coalitiepartijen een bereidheid om te investeren zodat het lokaal huisvestingsplan daadwerkelijk uitgevoerd kan worden, m.n. in onderstaande projecten:

- afbouw Kernplan Voerendaal;
- ontwikkeling voormalige schoollocatie Dammerich (uitbreidingsplannen zorgcentrum 't Brook);
- ontwikkeling voormalige schoollocatie Kunrade.

Gezien het belang van een winkelveorziening voor Klimmen (in het kader van de leefbaarheid) en de kwalitatieve afronding van het centrumgebied Voerendaal (tegengaan leegstand in de centrum van Voerendaal) is het college van mening dat Kernplan Voerendaal en de ontwikkeling van Dr. de Limpensplein beide onverkort gerealiseerd dienen te worden.

Ten aanzien van de Hellebeuk wordt de uitspraak van de Raad van State afgewacht.

Programma 3 Natuurlijk genieten

Door een goed evenwicht te vinden in de verdeling van ruimte, wonen, groen en economie willen wij ervoor zorgen dat Voerendaal zijn unieke karakter behoudt. De groene omgeving moet gekoesterd worden en behouden blijven voor inwoners en toeristen.

Bij de verdere ontwikkeling van toerisme willen wij een gezonde voorzichtigheid aan de dag leggen. Intensieve recreatie die een te grote belasting voor natuur, landschap en leefomgeving vormt, willen wij weren.

Wij zetten in op continuering van de uitvoering van het programma VAART, met name het onderdeel 'wandelpaden':

- reguliere wandelpaden goed onderhouden;
- nog een thematische route voorzien;
- voor de hand liggende koppelingen/verbindingen realiseren;
- populariteit wandelpaden vergroten door afstemming te zoeken met de VVV en een vergelijkbare lay-out te kiezen waarmee vermarkten gemakkelijker / realistischer wordt. M.a.w. aansluiten bij overige gemeenten van Zuid-Limburg qua uiterlijke verschijningsvorm;
- sterker inzetten op binnenhalen subsidies via Vitaal Platteland;
- primair insteken op behoud/vergroten leefbaarheidsaspecten eigen burgers.

Ook zetten we verder in op het ontwikkelen van natuur en landschap in zijn algemeenheid. Dit dient vooral plaats te vinden via autonome processen zoals compensatie bij aantasting van natuur en landschap. En dit dient plaats te vinden door aansluiting te zoeken bij kansen die door derden (provincie, nationaal landschap, Parkstad, WML etc.) worden geboden. Tot slot wordt er voor dit facet nadrukkelijk gekeken naar de eigen-grondposities van de gemeente en hoe deze hiervoor ingezet kunnen worden.

Natuur en landschap

Door onze gunstige ligging tussen Parkstad met zijn grootschalige attracties en het Heuvelland met zijn extensieve groen recreatie kan Voerendaal zich vanuit deze strategische positie richten op een eigen beleid richting beide markten. Met het beleefbaar maken van ons Romeinse verleden profileren we ons onderscheidend binnen de regio. Binnen de strategische projecten Toerisme Parkstad zijn 2 Voerendaalse projecten opgenomen. Het land van Kalk en Archeologisch Landschap park. Daarnaast het beleefbaar maken van de Via Belgica

De coalitie zet vraagtekens bij het belang van Voerendaal voor het ontwikkelen van het Romeins verleden en staat terughoudend tegenover grootschalige projecten als Villa Rustica en Via Belgica. Wel is er bereidheid om mee te denken en te doen waar het gaat om kleinschalige projecten die het Romeins verleden meer beleefbaar maken.

Land van Kalk

In de structuurvisie Parkstad 2010 is de ontsluiting van het gebied Daelsweg / Kunderberg / Welterveld voor recreatie en toerisme opgenomen.

In het kader van herinrichting Mergelland Oost zijn ontsluitende wandelwegen gerealiseerd. Bij de reconstructie van de Daelsweg kan specifiek met de belangen van recreatie en toerisme rekening worden gehouden. De ontwikkeling van een start- en ontmoetingspunt in de omgeving zal samen met partijen als Staatsbosbeheer worden uitgewerkt tot een integraal project binnen Vitaal Platteland.

Cortenbacherveld

Zo snel mogelijk, doch uiterlijk in het najaar van 2010, wordt een geconcretiseerd inrichtingsplan met aandacht voor de bestaande wandelpaden aan de raad voorgelegd.

Particuliere initiatieven

Wanneer door derden projecten worden geïnitieerd die tot doel of als neveneffect (kenners) hebben dat natuur en landschap verder worden ontwikkeld (zoals de eventuele ontwikkeling van het WML-terrein) wordt dit indien passend binnen de financiële kaders van het programma Natuurlijk Genieten ondersteund.

Inzet eigendommen gemeente

Er wordt onderzocht in welke mate de gemeentelijke eigendommen kunnen worden ingezet om natuur en landschap verder te versterken en de ongemotoriseerde toegankelijkheid van het buitengebied door de burgers van Voerendaal, recreanten en toeristen te vergroten.

Recreatie en Toerisme

Particuliere initiatieven op dit vlak worden ondersteund. Verbreding van de landbouw is daarbij speerpunt. Daarbij wordt er op gelet dat deze ontwikkelingen binnen de Voerendaalse maat passen. Voornamelijk wordt in regionaal verband (VVV, Nationaal Landschap) geparticipeerd in het vermarkten van Voerendaal als recreatief en toeristisch attractieve gemeente.

Programma 4 Leven en welzijn koesteren

Voor de komende periode wil de coalitie maatregelen treffen om te anticiperen op de nieuwe ontwikkelingen m.b.t. zorg en welzijn. Deze maatregelen zijn gericht op de verhoging van de doelmatigheid: met minder geld meer bereiken, zonder op de kwaliteit in te leveren. Want de verdere bezuinigingen in de AWBZ zullen de komende jaren doorwerken en een effect hebben op de Wmo; de verwachting is dat de druk op de door de gemeente gefinancierde voorzieningen zal gaan toenemen. We moeten ons dan ook voorbereiden op de stijgende kosten voor de uitvoering van het Wmo-beleid. Het gaat erom dat de inwoners eerst kijken of ze hun zorgvraag kunnen beantwoorden in hun eigen omgeving (familie, naasten, vrienden), indien dat niet mogelijk is moet gekeken worden of vrijwilligers (buddies, maatjes) ingezet kunnen worden, mocht ook dat niet lukken dan collectieve voorzieningen (waaronder maatschappelijk werk) en tot slot de geïndiceerde, individuele voorziening. Dit kan betekenen dat de gemeente haar rol bijstelt, (maar niet terug treedt uit haar rol als zorgzame overheid) zodanig, dat de zorgvraag waar mogelijk in de eigen omgeving (familie, naasten, vrienden, vrijwilligers, buddies, maatjes, etc.) kan worden gerealiseerd.

De gemeente is aangewezen op de expertise van vrijwilligers en maatschappelijke organisaties. Samen met hen willen we werken aan slimme maatregelen en samenwerkingsconstructies, zodat we daadwerkelijk meer aan de voorkant van de voorzieningen kunnen regelen. Door o.m. inzet van maatschappelijke banen en vrijwilligers werken aan een adequaat voorzieningenniveau.

Tevens willen wij de samenwerking op welzijn en zorg tussen verschillende aanbiedende partijen versterken om ketens rondom kwetsbare personen te sluiten, zodat niemand tussen wal en schip raakt. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de kwetsbare jeugd, eenzame ouderen en ouderen met dementie.

De Wmo kent 9 prestatievelden. Voor de uitvoering van doeltreffend gemeentelijk sociaal beleid is samenwerking met belangenbehartigende organisaties, waaronder de Wmo-raad, belangrijk. De coalitie streeft een verdere professionalisering van de Wmo-raad na.

Tot slot is het verenigingsleven van onschatbare waarde voor de kernen en de gemeente als totaal. Dit verenigingsleven moet ook de komende jaren blijven bloeien.

Om zicht te krijgen op ontwikkelingen, behoeften, e.d. op kernenniveau zal gebruik worden gemaakt van de "civil society scan". Dit vormt dan weer het startpunt / de basis van waaruit de verdere beleidskoers bepaald kan worden. Deze civil society scan is als het ware een sociale foto van een kern, een dwarsdoorsnede van behoeften van verschillende groepen inwoners op sociaal domein en het geeft inzicht in de draaglast-draagkracht verhouding op kernenniveau. Gestart wordt achtereenvolgens met de kernen Ransdaal en Ubachsberg. Afhankelijk van de actualiteit in de kernen komen de overige kernen aan de beurt.

Leefbare kernen

De leefbaarheid in de kernen is voor onze burgers een belangrijk punt van aandacht. Leefbare en vitale kernen vormen immers het fundament van onze samenleving en zijn de plaats waar onze burgers zich thuis voelen.

De coalitie gaat uit van het loslaten van de uniformiteit tussen de kernen. Niet het bedrag per kern dient het uitgangspunt te zijn maar de behoefte. Deze is afhankelijk van de huidige en de toekomstige bevolkingsopbouw. Het college gaat er van uit dat middels een demografisch onderzoek (civil-society-scan) inzicht verkregen kan worden in de bevolkings opbouw nu en in de toekomst.

Deze informatie is van essentieel belang voor de beantwoording van de vraag wat de noodzakelijke behoeften zijn om een kern leefbaar te houden.

Daarbij wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de bevolgingskrimp en demografische ontwikkeling (vergrijzing, ontgroening). Investeren vindt vervolgens plaats op basis van gebruik en duurzaamheid

De coalitie verwacht dat problemen op het gebied van vitaliteit zich met name zullen toespitsen op Ubachsberg en Ransdaal waar men kampt met vergrijzing, krimp en terugloop van voorzieningen. Project Klimmen loopt op onderdelen. Herontwikkeling plein en supermarkt is in gang gezet, evenals een aantal kleinere deelprojecten.

Het is zaak om gewekte verwachtingen te parkeren en de realiteit van 2010 onder ogen te zien. Samenvattende betekent dit:

- Communiceren dat er op het gebied van leefbaarheidsprojecten een herijking van beleid/prioriteiten plaatsvindt en dat per kern/situatie afzonderlijk gekeken wordt naar de noodzaak.
- Pas op de plaats ten aanzien van de uitgaven totdat de match tussen noodzaak en uitkomsten civil-society-scan gemaakt kan worden.
- Prioriteren van de kernen en waarbij aangegeven dient te worden wat de specifieke problemen per kern zijn.

Gemeenschapsaccommodaties

In het belang van het behoud van de leefbaarheid en vitaliteit van de kernen acht de coalitie het van belang om het verenigingsleven in stand te houden. Hiertoe is het noodzakelijk dat elke kern kan beschikken over een op de lokale behoefte afgestemde accommodatie. Met behulp van de voornoemde civil-society scan zal de situatie per kern in beeld worden gebracht en kan worden ingekleurd hoe en in welke omvang een accommodatie in stand moet worden gehouden. Dit vormt daarmee de basis voor het te ontwikkelen accommodatiebeleid. In dit te ontwikkelen beleid zal ook gekeken worden naar de vergelijkbaarheid van faciliteiten en mogelijkheden voor gebruikers. Daarbij wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de bevolkingssamenstelling en demografische ontwikkelingen. Investeren vindt vervolgens plaats op basis van gebruik en duurzaamheid.

Kunderhoes

Het Kunderhoes is door de raad aangewezen als de gemeenschapsaccommodatie voor Kunrade. Gemeenschapshuizen vormen een primaire behoefte om activiteiten voor burgers mogelijk te maken. Accommodaties moeten daartoe voldoen aan een bepaald onderhoudsniveau. De gemeente gaat over tot aankoop van het Kunderhoes en wordt daarmee eigenaar. Parallel hieraan zal de onderhoudssituatie in kaart gebracht worden en een meerjarenonderhoudsplan opgesteld worden. Uitgangspunt daarbij is dat de accommodatie op een niveau gebracht wordt ten behoeve van 10 tot 15 jaar duurzaamheid. Achterstallig onderhoud zal daarbij per omgaande worden aangepakt. Voor het overige zal het gebouw worden opgenomen in de gemeentelijke meerjarenonderhoudsplan zoals dit onlangs door de raad is vastgesteld. De gemeente zal daarbij het groot onderhoud voor zijn rekening gaan nemen vergelijkbaar met de situatie rondom andere gemeenschapsaccommodaties. De voortgang in deze is afhankelijk van het kerkbestuur (eigenaar van het gebouw): gestreefd wordt naar realisatie eind 2010 / begin 2011.

Mocht de aankoop niet doorgaan, dan wordt het achterstallig onderhoud in de vorm van een renovatie aangepakt, de gemeente is immers verantwoordelijk voor het waarborgen van de instandhouding van gemeenschapsaccommodaties.

Sportaccommodaties

Voerendaal hecht veel waarde aan sport, actief leven en bewegen. Als gevolg van de demografische ontwikkelingen is echter voor sportaccommodaties en specifiek voetbalaccommodaties problematiek voorzienbaar. Met het oog op de te verwachten demografische ontwikkelingen zullen gesprekken worden gestart met de verenigingen. De "civil society scan" (uit te voeren in alle kernen), aangevuld met de bevindingen uit de gesprekken met de verenigingen en ander bestaand onderzoeks- en registratiemateriaal vormt input in het proces om te komen tot het in evenwicht brengen van het huidige voorzieningenniveau met toekomstige ontwikkelingen. Tot het moment waarop e.e.a. inzichtelijk is zal grootschalig onderhoud aan sportcomplexen getoetst worden aan duurzaamheid en gebruik. Daarnaast moeten verenigingen gemotiveerd worden elkaar op te zoeken en samenwerking aan te gaan.

Zwembad

Gezien de vrij beperkte kosten voor de gemeente op jaarbasis in deze wordt er vooralsnog voor gekozen deze voorziening in stand te houden en niet af te stoten maar wel gezien de financiële problematiek dat entree verhoging noodzakelijk kan zijn. Entreedifferentiatie wordt daarbij afgewezen.

Bibliotheek

Gezien de financiële positie heeft de raad de aangegeven dat de huisvesting van de Bibliotheek een te dure voorziening is. De raad heeft uitgesproken deze te herplaatsen in een locatie van minder omvang, ook in het kader van verdergaande digitalisering, m.a.w. goedkoper en kleiner. De locatie is op dit moment nog niet gevonden. Mogelijke centrale goed bereikbare opties zullen in kaart gebracht worden.

Onderwijs en voorschoolse voorzieningen

Het wettelijk voorgeschreven overleg tussen de gemeente en de schoolbesturen, dat op overeenstemming gericht dient te zijn biedt de mogelijkheid als gemeente om optimaal gebruik te maken van de kennis en kunde die door de verdere professionalisering van de schoolbesturen aldaar aanwezig is. Het college onderstreept het belang van de gemeentelijke verantwoordelijkheid op het terrein van het jeugd- en gezin. Samenwerking met de relevante partijen op dit gebied wordt opgepakt.

Kijkend naar het onderwijs en de voor- en naschoolse voorzieningen is het van belang dat er kwalitatief goede voor- en naschoolse centra zijn, waarin peuterspeelzaalwerk en kinderopvang eventueel samengevoegd worden en die een goede aansluiting vinden bij het basisonderwijs, om zo een doorgaande ontwikkel- en leerlijn te bevorderen bij het kind. Kijkend naar de voortzetting en de financiering van het project Moelejaan, zal een evaluatie moeten uitwijzen, of deze vorm van preventie op taalgebied effectief en efficiënt is. Gezien het wegvallen van de financiering van het Rijk ingaande 2011 zal creatief gezocht moeten worden om het project te continueren. In dit kader zal ook nagedacht worden over zaken zoals het instellen van een eigen bijdrage naar draagkracht, ouderbijdrage etc.

Jeugd- en jongerenwerk

Voor wat betreft de uitvoering van jeugd- en jongerenwerk is ingaande 2011 structureel € 50.000 beschikbaar in de begroting. Over hoe dit geld ingezet wordt moet in 2010 een voorstel gedaan worden. Van belang hierbij is om de kinderen en jeugdigen te differentiëren naar leeftijd, kwetsbaarheid en behoefte, om zodoende een adequate aanpak te realiseren. Een warm opvoedingsklimaat, pedagogische vaardigheden van opvoeders, sociale vaardigheden van het kind en een startkwalificatie bij jeugdigen zijn hierbij belangrijke kernwaarden.

Mogelijke denkrichtingen v.w.b. de inzet van de financiële middelen zijn:

- inzetten gelden ter versterking van de rol voor de jeugd van het verenigingsleven;
- inzetten gelden middels het Centrum voor Jeugd en Gezin;
- inzetten gelden t.b.v. pilot 'jongerenwerker' gedurende ½ jaar;
- schrappen middelen.

Een en ander zal worden meegenomen in de heroverweging binnen en tussen de programma's.

Met betrekking tot het Centrum voor Jeugd en Gezin is het van belang dat hier niet alleen de vroegsignalering, doorverwijzing en samenwerking van partijen m.b.t. de kwetsbare jeugd aandacht krijgt, maar dat vanuit dit centrum tevens de participatie gestimuleerd wordt van opvoeders (richting bijv. vrijwillige inzet en betaalde arbeid) en van jeugdigen (richting bijv. verenigingsleven en school). Het gaat ook hier om het activeren van mensen.

Zorgzame samenleving

Naast bovengenoemde punten zoals 'leefbare kernen', 'jeugd- en jongerenwerk', 'Centrum voor Jeugd en Gezin' wordt de komende jaren verder ingezet op een zorgzame samenleving. Een samenleving die meer voor elkaar wil betekenen en ook daadwerkelijk betekent. Gevolg daarvan is een verschuiving van geïndiceerde voorzieningen naar voorliggende voorzieningen.

Mede door de rijksbezuinigingen en de verdere afbouw van de AWBZ is dat nodig. Dat houdt in dat de focus meer komt te liggen op wat mensen zelf kunnen of wat hun omgeving kan betekenen m.b.t. hun zorgvraag.

Dat vraagt van de verschillende maatschappelijke organisaties, waaronder ook het Wmo-loket van de gemeente, een andere manier van omgaan met de zorgvraag van inwoners. Dat betekent bijv. een andere wijze van indicatiestelling, dat betekent dat onderdelen van individuele voorzieningen (bijv. boodschappen doen en klusjes doen bij mensen thuis) collectief weggezet moeten worden (via bijv. maatjes), dat betekent tevens dat de mantelzorgondersteuning nadrukkelijker geregeld moet worden (eerder en dichterbij de leefwereld van de mantelzorger ondersteuning bieden), dat betekent ook dat mensen die een uitkering hebben vrijwillige inzet plegen t.b.v. bijvoorbeeld hun dorpskern.

Gezonde samenleving

Kijkend naar de totale bevolking en specifiek naar de grote groep ouderen die nog verder zal groeien is het van belang dat de ziektelast later intreedt (dat mensen zo lang mogelijk gezond blijven) en dat meerdere ziekten tegelijkertijd (bijv. artrose en astma) zoveel mogelijk voorkomen worden.

Dit om enerzijds de kwaliteit van leven te behouden en anderzijds stijgende kosten in de zorg (waaronder gemeentelijke voorzieningen, zoals hulp bij het huishouden) te voorkomen. Dat betekent dat wij inzetten op het promoten van een gezonde leefstijl (bijv. beweeggewoonten) en het aanpassen van de leefomgeving (bijv. valpreventie) via bijv. het ouderenwerk. Het gaat hierbij niet alleen om het behouden/ bevorderen van de fysieke gezondheid van mensen, maar ook om de sociaal-emotionele (denk aan eenzaamheid) en cognitieve gezondheid (zoals dementie).

Sociale zaken

Door de recessie neemt het aantal mensen zonder betaalde baan toe. Binnen de Intergemeentelijke Sociale Dienst Kompas wordt voor al deze mensen een passend traject aangeboden die de weg naar betaald werk zo kort mogelijk maakt. Dit kan via leertrajecten maar ook via onbetaald (vrijwilligers) werk. Daarbij wordt gezocht naar de voor de individuele burger meest toegesneden traject. De ontschotting van gelden die plaats vind vanuit het rijk ondersteund dit. Een verdere ontschotting tussen WMO en WWB etc is noodzakelijk om mensen een zo goed mogelijke ondersteuning te bieden naar betaald werk, en in het uiterste geval naar een voor de samenleving zinvolle dagbesteding. De komende bestuursperiode zal verder ingezet worden in de ontschotting en samenwerking tussen WMO en WWB etc..

In verband met de toename van de jeugdwerkloosheid is specifiek voor deze doelgroep het streven naar een goede startkwalificatie van belang. Voor jongeren die dit niet hebben wordt getracht deze terug te leiden naar toegespitste schoolopleidingen.

De armoede neemt in Nederland toe. Ondanks dat er binnen de gemeente een specifieke regeling is om dit te bestrijden wordt deze maar zeer beperkt gebruikt. Komende periode wordt verder onderzocht hoe mensen bereikt kunnen worden om van deze regeling gebruik te maken.

Sterk verenigingsleven / Subsidiebeleid

In de gemeente Voerendaal is er een grote verscheidenheid aan verenigingen, van voetbalvereniging tot harmonie en van volleybalvereniging tot schutterij. Al deze verenigingen tezamen vormen het cement van onze Voerendaalse samenleving en hebben tal van positieve effecten. Sport en cultuur zijn niet alleen maar leuk om te doen, ze hebben ook een belangrijke maatschappelijke waarde. Iedereen in Voerendaal moet kunnen meedoen bij een vereniging, ongeacht leeftijd en sociale positie.

In de komende raadsperiode zal ingezet worden op versterking van het verenigingsleven. Hiertoe worden mogelijkheden bekeken zoals bijvoorbeeld de creatie van één aanspreekpunt t.b.v. deskundigheidsbevordering (wegnemen wettelijke belemmeringen waar verenigingen tegen aan lopen, fondswerving).

Bovendien zal de bestaande Subsidieverordening in 2010 in nauw overleg met de verenigingen worden heroverwogen. Uitgangspunten hierbij zullen o.a. zijn:

- de rol voor de jeugd van de verenigingen;
- het bijdragen aan de doelstelling 'participatie in de samenleving';
- het creëren van een objectief verdeelmodel o.b.v. objectieve criteria;
- reële verhouding tussen subsidie gemeente en eigen inkomsten. Herverdeling tussen verenigingen en/of sectoren is bespreekbaar en indien mogelijk ook gekoppeld aan kostenreductie;
- meetbare criteria opstellen, mede op basis van best-practices in de regio;
- schrappen van de automatische inflatiecorrectie (per periode door het college te bepalen);

- beleid bepalen ingeval van nieuwe initiatieven/verenigingen. Gemeentelijk uitgangspunt vormt een vast subsidiebudget per jaar, te verdelen over alle subsidievragers.

Portefeuilleverdeling

De coalitiepartijen zijn de volgende portefeuilleverdeling overeengekomen:

Portefeuille 1 (omvang 0,65 fte)

- Welzijn, WMO en zorg
- Subsidiebeleid
- Verenigingsleven
- Leefbaarheid
- Dammerich (zorg- en welzijnscomponent)

Portefeuille 2 (omvang 0,75 fte)

- Grondgebiedszaken → R.O., vergunningen, BWT en grondbeleid
- Volkshuisvesting, herstructurering
- Infrastructuur → wegen, riolering, groen
- Milieu
- Verkeer
- Dammerich (R.O. component)

Portefeuille 3 (omvang 0,65 fte)

- Financiën
- Gemeenschapsaccommodaties
- Natuur en landschap
- Toerisme en economie, werkgelegenheid en sociale zaken

Burgemeester

- Openbare orde en veiligheid
- Handhaving
- Organisatieontwikkeling, personeel en bedrijfsvoering
- Parkstad en samenwerking

Aldus overeengekomen te Voerendaal, 26 mei 2010

Namens Democraten Voerendaal

.....

P. Leunissen

Namens CDA

.....

Y. Habets

Namens PvdA

.....

W. Uitterhoeve